

EL

ECONOMIA ■

Algunes formes d'aplicar el joc de rol a l'empresa i les seves utilitats

SALUT ■

Intoxicacions alimentàries a l'estiu: causes i consells per prevenir-les

MAGAZÍN Núm. 292

Divendres, 1 de setembre de 2023

**DESIRÉE
BELA-LOBEDDE**

**"Jo faig la meva part
contra el racisme,
però la gent blanca
ha de fer la seva"**

SALLY FENAU

ENTREVISTA

DESIRÉE BELA-LOBEDDE

“Quan la gent diu que no és racista s’escuda en la inacció”

Llegir-la o escoltar-la mai et deixa indiferent. De forma clara i contundent, l’escriptora i activista afrofeminista i antiracista Desirée Bela-Lobedde dissectiona en aquesta entrevista per què no n’hi ha prou amb dir que no som racistes, i per què cal educar-se en l’antiracisme. Al seu darrer llibre, ‘Ponte a punto para el antirracismo’ (Penguin Random House, 2023), l’autora catalana afrodescendent assenyala quins són els mecanismes del supremacisme blanc que fan que les persones racialitzades encara avui continuïn patint opressió i discriminació en molts àmbits de les seves vides. Bela-Lobedde, que també és formadora en antiracisme, és crítica: “Jo faig la meva part contra el racisme, però la gent blanca ha de fer la seva”.

**Text: Social.cat
Fotografia: Sally Fenaux**

“No basta amb no ser racista. Cal ser antiracista”, diu al seu darrer llibre. Quina és la diferència i per què és important posar el focus aquí?

Aquesta és una frase que des dels moviments antiracistes s’està dient des de fa dècades. Quan la gent diu que no és racista s’escuda en la inacció i pensa: “Com que jo personalment crec que no faig res que sigui racista, amb això ja n’hi ha prou”. Però cal entendre que no ser racista és insuficient perquè deixem que es perpetuïn situacions i accions racistes i discriminatòries. Al contrari, ser antiracista implica passar a l’acció, posicionar-se obertament i fer quelcom que vagi en contra del racisme, el que puguem dintre del nostre àmbit d’influència o el nostre entorn. Com deia Desmond Tutu: “Si en situacions d’injustícia et mantens neutral, t’estàs posant de part de l’opressor”. Encara hi ha molta gent que creu que en aquest cas el més desitjable és la neutralitat.

Al llibre dona alguns consells per lluitar contra el racisme. A grans trets, quins destacaria?

Jo crec que el consell més important, el bàsic, és preparar-nos per ser qüestionades, perquè quan comences a assenyalar conductes i comportaments racistes tothom et qüestiona. La resposta habitual no és que la gent pensi, “ostres, això no ho sabia, gràcies per dir-m’ho”. El que fa la gent és qüestionar-te, fer llum de gas per fer-te creure que tens la pell molt fina, que ets molt exagerada, que veus racisme a tot arreu. La idea d’escriure aquest llibre sorgeix d’una sessió gratuïta que jo realitzo en directe i en la qual dono cinc consells per a la gent que es vol posar en marxa i vol començar a apropar-se a l’activisme antiracista. En el llibre es poden trobar al capítol final.

Anem molt mancats d’educació antiracista? Encara hi ha molta gent que pensa que l’estat espanyol no és racista i vostè creu que és perquè

es té una concepció limitada del racisme.

Sí, anem curtíssims d’educació antiracista, i és un problema que neix des d’aquesta creença de pensar que un no és racista, justament per aquesta concepció errònia del que és racisme i el que no ho és. Creiem que el racisme està relacionat amb qüestions molt concretes i amb les accions més socialment condemnables. Aquelles amb les quals la gran majoria de la població estem d’acord que estan malament. Per tant, ho relacionem amb qüestions morals i arribem a aquesta conclusió: “Jo no faria totes aquestes coses tan obertament racistes, perquè fer-ho és de mala persona; com que jo no soc mala persona, jo no soc racista”.

Un raonament simplista.

És que cal anar molt més enllà, és clar. En l’educació feminista hem après que a banda dels femicidis i dels abusos i les violacions sexuals hi ha moltes altres qüestions masclistes, perquè vivim en una societat patriarcal, masclista i misògina, i fins que nosaltres mateixes com a dones no ens apropem a aquest discurs no ens adonem de totes les coses que ens han estat passant al llarg de la nostra vida, fins i tot de les coses que hem deixat passar. Amb l’educació antiracista passa exactament el mateix. Més enllà de tot allò que és tan obvi, hi ha moltes altres qüestions que necessitem que algú ens les ensenyi o ens les expliqui. I no saber-les no ens fa males persones. El sistema ens educa en aquest desconeixement, perquè omet tota una sèrie d’informació. Per això cal acceptar que no sabem fer-ho d’una altra manera, i cal buscar recursos per canviar això.

La mirada colonial a l’estat persisteix i es reflecteix en lleis com per exemple la d’estrangeria. Encara no s’assumeix com a estructural aquesta realitat que molta gent nega?

Partim de la base que es nega fins i tot que Espanya tingués colònies, o que a Catalunya els indians també trafiquessin amb persones esclavitzades. Sense aquest reconeixement bàsic no anem

“Més enllà de tot allò que és tan obvi, hi ha moltes altres qüestions que necessitem que algú ens les ensenyi o ens les expliqui.”

enlloc. Per què no es fa aquest reconeixement? Jo diria que implica anar a l'arrel de coses que formen part del que hem après, del nostre codi de valors i de creences, i enfrontar-te a això és molt dur, i hi ha qui prefereix no fer-ho. En el moment que sabem que aquesta opressió i aquesta tradició colonial existeix, si l'acceptes i no fas res per canviar-la, en quin lloc et deixa? Per això és millor seguir creient que ho desconeixem, perquè així no hem de fer res per canviar-ho.

Sovint passa que gent que es llegeix com a no racista, encara calla quan es produeixen comentaris obertament racistes en els seus entorns. Per què es produeix aquest silenci, que en altres àmbits ja no tolerem?

Sento que una gran majoria de persones blanques no tenen el costum de parlar obertament i amb naturalitat del racisme. Quan es parla sobre racisme, normalment és quan hi ha un fet noticable, com el 2020 amb l'assassinat de George Floyd, o com l'any passat amb els assassinats a la tanca de Melilla. Però quan algú assenyala un comentari racista a una altra persona, aquesta sent que se li està dient “tu ets mala persona”. I aquí no hi ha possibilitat de dialogar, perquè l'altra persona el que farà és escandalitzar-se: “Com he de ser racista si...”, i llavors fa una relació de totes les coses o les accions que creu que l'eximeixen de ser racista. Però no s'estableix un diàleg. I és necessari que la gent s'acostumi a la incomoditat que genera parlar sobre racisme. Inclús quan una persona assenyala a una altra un comportament racista es critica més a la persona que l'ha assenyalat que no allò que s'ha dit. És molt pervers. És el mateix que demanem als homes des del feminisme, que es posin en aquesta situació d'incomoditat, que aprenguin i que s'acostumin i ho anirem naturalitzant i podran parlar cada cop amb menys neguit o menys incomoditat.

Parla al llibre de la supremacia blanca. Potser algú es pensa que és una qüestió que remet al Ku Klux Klan o als moviments neonazis, però és molt més evident i quotidiana. En quins espais o àmbits es manifesta?

En tots. La supremacia blanca és com explicar-li a un peix què és l'aigua, tal com diu l'estudiós de la raça Tim Wise al documental *Hello privilege it's me, Chelsea*, de la Chelsea Handler. La supremacia blanca és el medi, és on viuen les persones blanques, i per això hi ha tota una sèrie de coses que no detecten. Però si no ets una persona blanca totes aquestes coses sí que tenen una afectació: és que la gent et preguntin abans d'on ets que com et dius; que no sàpiguen pronunciar bé el teu nom i tampoc s'hi esforcin; que vagis al supermercat i vegis que et segueixen amb la mirada, o fins i tot per tot l'establiment, d'una forma de vegades molt amable, però et segueixen. Són les parades policials per perfil ètnic...

També el racisme immobiliari?

Sí. Encara avui dia quan una persona racialitzada vol llogar un habitatge es troba amb molts problemes. Fins i tot algunes agències immobiliàries especifiquen que volen llogar “només a espanyols”. Què vol dir només espanyols? Vol dir només a per-

sones blanques. Perquè jo soc espanyola, però a mi possiblement no em voldrien llogar un pis. I moltes altres coses: per exemple, que no hi hagi tiretes de diferents tonalitats de pell; que el maquillatge sigui difícil de trobar o sigui més car; que els productes de cura capil·lar o corporal que ens van bé per la pell no estiguin al supermercat a un preu de mercat, i hàgim de pagar un sobrecost, etc.

I amb tot el que acaba d'enumerar, com explica que moltes persones encara neguin el privilegi blanc?

Hi ha molta gent, sobretot de classe treballadora, que quan sent la paraula privilegi l'entén malament, i pensa: “Com has de dir que soc una persona privilegiada si joestic currant molt i ningú m'ho ha posat fàcil”. Però no parlem d'això, parlem de què el fet de no ser una persona racialitzada no afegeix una càrrega extra a tot allò que ja et passa. No afegeix altres situacions d'opressió que sí que es viuen pel fet de no tenir la pell blanca. Igual que s'entén el privilegi masculí, perquè vivim en societats patriarcals que discriminen les dones pel sol fet de ser-ho, amb les persones racialitzades passa exactament el mateix.

Té molts seguidors a les xarxes socials, produeix contingut de gran qualitat, i, tot i que molta gent el rep amb respecte, també s'ha trobat amb menyspreus. Quina és la manera per no defallir quan sembla que el focus segueix en conceptes que haurien d'estar superats fa temps?

D'entrada, m'ajuda tenir molt clar que són coses que no estan superades. Quan va venir l'escriptora Chimamanda Ngozi a Barcelona, el 2017, li van preguntar com gestionava ella els comentaris dels trols, i va dir que tenia molt clar que són noms a una pantalla, que és gent que no ens coneix absolutament de res. Pensar això m'ajuda a crear una distància, i a no prendre-m'ho de forma personal quan la gent utilitza l'insult per intentar desacreditar el que dius. Aquesta gent no sap res de mi. La que fa anys que estudia i es forma en antiracisme soc jo, no ells, i per tant, que em diguin el que vulguin, que no tenen raó.

Tot i això, sí que explica al llibre que hi ha un impacte emocional i que moltes vegades necessitem cures col·lectives per suportar-ho.

Evidentment. El suport i l'acompanyament de la comunitat que té la mateixa vivència que tu és clau, perquè si no es fa insostenible. Necessitem aquests espais no mixtos de cura. Moltes vegades la gent blanca es posa les mans al cap: “Com pots dir espais no mixtos?”. Doncs sí, perquè un espai no mixt fa referència únicament a activitats organitzades des de les col·lectives. Un dinar en un restaurant africà amb les meves amistats racialitzades ja és un espai no mixt, en el qual jo no he d'estar amb persones blanques que en un moment donat poden fer un comentari que qüestionin una vivència que puguis tenir, i que ells no tenen i no coneixen. No tinc ganes d'estar tot el temps sotmesa a aquest tipus de qüestionaments, i per això és necessari blindar-nos en aquest sentit.

També assenyala la pornografia del sofriment, quan la gent blanca vol recrear-se en el patiment de les persones que sofreixen discriminació racial.

Passa molt en les entrevistes, quan et demanen que expliquis quina va ser l'última vegada que vas patir una situació de racisme. Jo per què he d'estar exposant qüestions que per a mi són doloroses davant de gent que no conec de res? No podem estar fent aquestes peticions. A més a més, cal assenyalar una altra qüestió. Moltes vegades es fan activitats en les quals la part vivencial i experiencial la porten les persones racialitzades, però el coneixement o les dades les aporten les persones blanques. El que fem és crear en el públic, que acostuma a ser majoritàriament blanc, aquesta sensació de “pobra gent, això que els passa...”, i després marxen a casa seva i se n'obliden. Per mi és molt més interessant que la gent es qüestionin: de tot allò que fas al cap del dia, què contribueix a suportar o desmantellar aquest sistema que fa que a mi em passin tota una sèrie de qüestions que són discriminatòries i que impacten

en la meua salut emocional i mental? Què fas tu? I que sigui això el que la gent s'endugui a casa, i pensi més enllà de l'experiència que una persona pugui tenir, perquè això és continuar fomentant aquesta pornografia del dolor, i no cal.

Seria també la manera d'aconseguir que sigui la persona blanca la que es posicioni i es responsabilitzi.

Clar. Hi ha una frase de l'Audre Lorde que és brutal que diu: “Jo soc una dona negra, poeta, lesbiana, mare, que està fent la seva feina. Estàs fent tu la teva?”. Les dones ho sabem bé, perquè passa molt amb l'assetjament... Cap home és un assetjador, però totes les dones o gairebé totes tenim experiències d'assetjament sexual. Com pot ser? Amb el racisme passa igual. “No, el racisme ja s'ha acabat, no hi ha racisme”, diuen. Però no és que jo continuï tenint experiències d'aquest estil, sinó que les meves filles, que són adolescents, també s'ho troben. Com pot ser? Jo faig la meua part contra el racisme, però la gent blanca ha de fer la seva.

Ja que menciones les teves filles, en l'àmbit escolar encara es donen casos de discriminació racial. De fet, darrerament, alguns dels suïcidis de joves que havien patit assetjament tenien una arrel xenòfoba. Què cal fer per evitar-ho?

Ens falta educació antiracista, ja no val amb la perspectiva de la diversitat i la multiculturalitat. Per poder detectar totes aquestes qüestions, els docents necessiten educació antiracista als claustres. Si entre iguals, dintre d'una aula, es fan comentaris racistes i els docents ho deixen córrer, aquí tenim un problema, perquè no estem aturant una situació de discriminació racista. Es necessita formació, protocols d'actuació, i també és prioritari deixar de creure que l'existència de la diversitat en sí és senyal d'alguna cosa, perquè no ho és. La diversitat genera més conflicte. Si tu tens persones amb identitats diverses en un espai, aquí sorgiran conflictes. El tema és que siguem capaces d'entendre que el conflicte no és necessàriament negatiu, sinó que s'ha de gestionar i per fer-ho necessitem eines. Quines? Educació antiracista. Al currículum s'han de revisar els continguts que s'ensenyen.

En quin sentit?

S'està explicant tota l'estona la història des de la perspectiva de les persones blanques, principalment homes blancs europeus o occidentals. Això deixa fora moltes aportacions de persones d'altres indrets del món, i crea la sensació que només la gent blanca ha fet coses que valguin la pena esmentar i estudiar. Després, en aquestes aules diverses, hi ha molta canalla d'altres orígens ètnics que no tenen aquestes referències, que no veuen als llibres persones com elles. Quin efecte té tot això en aquest alumnat? Hem de pensar en totes aquestes qüestions i no s'està fent.

De fet, diferents informes indiquen que l'alumnat racialitzat té més fracàs escolar, perquè hi ha docents que els transmeten que no són bons estudiants, o que mai arribaran a la universitat.

Això és mentalitat colonial, supremacisme i racisme. Si tot aquest cos docent que fa aquestes orientacions pedagògiques no ho reconeix, no fa exercici d'autocrítica i no canvia, estem abocades a estar repetint constantment la mateixa història.

El periodista afrodescendent Moha Gerehou reconeix al seu llibre *Que hace un negro como tu en un sitio com este* (Península, 2021) que quan era petit ell no volia ser negre. 30 anys després, els infants racialitzats encara pateixen amb aquests pensaments tan violents?

Sí, i tant que passa. Hi ha molta canalla que no vol ser negra. Jo soc una mica més gran que el Moha, però també em va passar. Jo no volia ser negra, i la gent de generacions més joves també té aquesta vivència. Tal com deia Audre Lorde al llibre *El unicornio negro*, quan tu vius en un sistema que no espera que les persones negres sobrevisquem, clar que no vols ser allò que genera tantes situacions d'injustícia, d'opressió, de discriminació, de dolor en la teua vida.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

El triomf de l'individualisme

L'individualisme entès com actitud bàsica de les persones, s'ha imposat. Més enllà d'allò polític o ideològic, la cultura del que és personal ha guanyat la partida tant a dreta com a esquerra. No sé si la tendència a l'individualisme és innata com afirmarien els pares del liberalisme i gran part dels defensors afamats de la major utilitat de l'egoisme individual respecte de pulsions col·laboratives. Més enllà del que diguessin Locke, Smith, Hayek o Popper, la veritat és que és una visió de la condició humana que ha triomfat tant a nivell doctrinari com de manera fàctica. Això ha esdevingut gairebé una estimació inqüestionable i absoluta en les darreres dècades, atès que es va aconseguir trencar amarres del capitalisme social, un capitalisme de "rostre humà" que s'havia imposat després de la Segona Guerra Mundial. La combinació de més de tres dècades d'hegemonia d'un liberalisme extrem en l'àmbit econòmic i polític, combinat amb el seu alter ego que és la tecnologia digital ens ha portat a allò que alguns analistes consideren una fase anarquistal del capitalisme, ja que no hi hauria més regla que un instint desenfrenat d'enriquiment i de victòria individual. Qualsevol noció del col·lectiu hauria així quedat desplaçada i el lideratge tindria a veure amb els nous "cavallers errants" de la tecnologia computacional, que dirimeixen el seu regnat en batalles de guanyador únic, de tot o res. El capitalisme actual no proposa cap representació activa, sinó només el joc brutal i independent de l'economia entesa com la pulsio elemental de l'acumulació.

Des d'un punt de vista social, un dels efectes més evidents de la digitalització és l'existència d'una societat centrada en el "jo". El procés d'individualització ha

estat radical i s'ha desdibuixat el sentit de pertinença a la comunitat. L'espai, el treball o la família ja no defineixen gairebé res i el nostre cabal ve més vinculat a interessos, valors individuals o projectes personals. Hi ha certa tendència a la desaparició de la societat civil i resulta preocupant l'emergència d'un ciutadà desempoderat. Fer-se molt ric, sembla un dels pocs objectius que valen la pena, encara que resulti escassament plausible per a la majoria aconseguir-ho. L'individualisme deriva en solitud i aïllament. Les grans plataformes que ens permeten accedir a tot tipus de productes de manera immediata, com Uber o Amazon, per a

Sols i connectats, és el que caracteritza l'individualisme induït per una competència ferotge

persones aïllades, més o menys acomodades d'Occident. Per a Olivia Laing, les ciutats deixen de ser llocs de contacte i interacció entre gent diversa per convertir-se en llocs que semblen sales d'aïllament, espais on es tanquen els iguals amb els seus iguals.

Sols i connectats; és allò que caracteritza l'individualisme induït per una competència ferotge. El competidor sempre es converteix en contrincant mentre s'incrementa l'estat d'angoixa. L'entramat de xarxa s'articula al voltant d'espais individualitzats on cada subjecte està davant d'una pantalla. De fet, les pantalles en si estan pensades per a una sola persona. Espais productius que vistos en perspectiva ens tornen la imatge d'una multitud de persones soles sem-

pre connectades; solitud amb control i vigilància. Soledat i individualisme no són el mateix que abans de l'era d'Internet. Ara hi ha la possibilitat d'aïllar-se sense sentir-se completament sol, cosa que es va normalitzant com una forma de vida social. Allò virtual suposa un control molt més gran, significa crear-se un món on hi ha un marge de postproducció per donar la millor versió de nosaltres mateixos, una imatge filtrada i millorada. El pitjor és que tothom sap que és falsari, purament irreal.

L'exercici ple dels drets polítics ha exigít sempre l'existència d'una ciutadania lliure i amb un accés adequat a la informació, però també amb el desenvolupament d'espais de sociabilitat i àmbits de deliberació, discussió i establiment de consensos. Democràcia, més que eleccions, és ciutadania informada i debat reflexiu. Les urnes són l'àmbit de culminació de la relació política, no l'origen ni l'únic aspecte constitutiu de la democràcia. Hem derivat, i encara sembla que no hem arribat al final, d'una evolució cap a la postpolítica. L'activitat política ha esdevingut una dimensió entre injuriada i poc considerada per una ciutadania, que o bé es desentén i la defuig, o bé serveix com a lloc on expressar les seves frustracions practicant el vot en negatiu. Una postpolítica en què el caràcter d'espectacle combinat amb la feblesa tant d'ideologies com de projectes de futur indueix a conformar una mena de teatre de varietats en què els vincles de l'elector són més aviat tènues i canvians. La inconsistència de la nova ciutadania digital, com la capacitat de biaix i de control de les grans companyies tecnològiques, estan facilitant el triomf d'una democràcia iliberal.

DE PAS

Màlaga

Pot una ciutat morir d'èxit? Després de llegir nombrosos articles publicats en la premsa espanyola que glossaven un suposat miracle que tenia lloc a la ciutat de Màlaga, m'enviaïa la necessitat de trepitjar els seus carrers empedrats de color blanc. Aparentment, i jo diria que d'una manera molt superficial i amb una clara vocació de propaganda política, se li atribueix a la capital de la Costa del Sol haver robat la segona capitalitat cultural d'Espanya a Barcelona. És cert, tenir una seu del Pompidou, un museu Thyssen, un teatre somiat per Antonio Banderas, un Museu Picasso o un Festival de Cinema carregat d'estrelles et donen punts, però després d'haver analitzat aquestes propostes culturals in situ, aquestes no són suficients per ocupar la segona posició del pòdium.

"No se crea todo lo que lea", em va avisar en Juan, un taxista que tenia moltes ganes de parlar. "El centro histórico se ha

convertido en un parque de atracciones para turistas. Es imposible encontrar a alguien local que pueda vivir aquí". Preguntat per la majoria absoluta del nou alcalde, per la no-regulació dels lloguers turístics, en Juan es mostrava perplex. "Los alquileres están tan caros que los que vivían en el centro ahora tienen que hacerlo en pueblos". "Se necesita una regulación inmediata y que los políticos terminen con los okupas". Sempre he pensat que, quan en una conversa amb un desconegut apareix la paraula okupa, és millor fer un canvi de tema perquè, xifres en mà, és un no-debat.

Arribem a l'hotel. M'acomio del Juan. Check-in fet. Decideixo aprofitar les 16 hores que em queden per poder comprovar el miratge cultural de Màlaga. M'espera el Museu Picasso.

La celebració del cinquantè centinari de la mort del pintor malagueny està sent una oportunitat única per anar descobrint algunes de les seves facetes més desconegudes. "Picasso Escultor. Materia y Cuerpo" és una mostra extraordinària, comissariada per Carmen Giménez i

que, per primera vegada a Espanya, ens ofereix la possibilitat de gaudir de l'art en tres dimensions sorgit del torrent creatiu de Picasso. Talment faria Calder o el nostre Leandre Cristòfol, Picasso va saber trobar noblesa en els materials de rebuig. En el seu univers, un clau rovellat es converteix en unes cames; uns filferros en unes cordes d'una guitarra; un tros de fusta en el pit d'una banyista. No era la primera vegada que m'envoltava de les seves escultures. Encara puc recordar la sensació de superació que vaig sentir l'any 2015 en una exposició monomètrica al MoMA. Va ser allí, en ple cor de Manhattan, on vaig poder veure, per exemple, les sis botelles d'absenta o les dues guitarres cubistes que crearia en el 1912-1914. Presenciar el poder demiürg de Picasso és una experiència que s'ha de viure. Si no poden viatjar a Màlaga, els recomano que comencin a mirar vols a Bilbao perquè aquesta mostra viatjarà al Museu Guggenheim on, per cert, dialogarà amb un edifici-escultura nascut de la imaginació titànica de Frank Gehry. No se la perdin.

Xavier Menós

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Joan Ríos i Rallé

Burxar el passat pot ser cosa perillosa

Sílvia Romero ens presenta la darrera novel·la, una vegada més, fent palès el seu domini tècnic literari. I ho dic perquè no és fàcil enginyar-se-les per lligar bé una trama com la d'aquesta història, com diu ella, un xic inventada, un xic certa.

Un fil conductor passejant-se al llarg de més de quaranta anys, que apareix des que el Josep, el nostre protagonista, l'any 1940 és abandonat per la seva mare a Las Palmas de Gran Canaria, fins arribar a un bon gir de guió sorprenent i com sempre ben lligat, en la Barcelona a les acaballes de la dictadura franquista. Anys de postguerra i dictadura vistos en vessants de cultures diferents. Personatges d'idiosincràsies singulars que d'alguna manera es fan estimar: l'amor de la Sofia, la mare substituïda; el rancor per uns fets inoblidables del Pedro, el més semblant a un germà gran; l'Álvaro, un coronel d'amagades sensibilitats interessades; en Gabriel, el nen pidolaire reconvertit en ombra de bona ànima del Josep; la Montserrat, un amor i un desig immesurables.

La vida del nostre Josep s'ha encarrilat bé amb el suport de la nova família, fins que la innocència de la joventut i el desig de trobar els orígens desconeguts el conduiran a viatjar des de les Illes Canàries a la Barcelona gris

del 1960, amb l'objectiu de cercar la seva mare, de qui només disposa d'una imatge d'un petit retrat. Allunyant-se dels éssers estimats del petit hostal de les illes, a la capital catalana hi farà noves amistats, trobarà l'amor, descobrirà el plaer del sexe, una nova feina i hi farà arrels. Sempre sense oblidar l'objectiu tossut pel qual va fer el viatge: cercar la mare desconeguda per aconseguir les respostes a tants interrogants, aclarir la dicotomia entre la culpa i el perdó. Però res és senzill ni tot comprensible: "no remenis el passat perquè potser no t'agradarà el que hi puguis trobar", li havien dit.

D'una narrativa lleugera i clara, molt ben estructurada, còmode i entenedora per al lector, l'engranatge de la història de *La noia del retrat* ens aboca a un final sorprenent per bé que no inesperat, pura petjada de l'autora.

Recomano sense cap mena de dubte la lectura de totes les novel·les de Sílvvia Romero, escriptora amb lligams penedesencs: guanyadora de l'enyorat premi literari El lector de l'Odissea el 2013 amb *El Plagi* i Escriptora de Capçalera de la Biblioteca Ramon Bosch de Noya de Sant Sadurní d'Anoia el 2015, conductora de diversos clubs de lectura i excepcional comunicadora.

LA NOIA DEL RETRAT

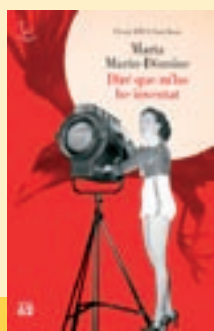
Autora: Sílvvia Romero i Olea

Editorial: Terra Ignota

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2022

Nombre de pàgines: 278

NOVETATS EDITORIALS

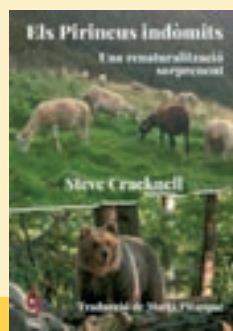
'Diré que m'ho he inventat'
Marta Marín-Dòmine
Ed. 62

Una de les novetats destacades de la tornada d'estiu és la novel·la guanyadora del Premi BBVA-Sant Joan. Relat colpidor sobre la relació d'una mare i una filla, construït des de l'autoficció, que qüestiona el dogma que aquesta relació hagi de ser sempre sòlida i indestructible. En aquest cas, no. El retorn a la casa de la mare, ja morta, desencadena els records d'un vincle turbulent.

'Vinyes de sang'
Àngels Dalmau
La Campana

Aquesta setmana de la diada de Sant Fèlix, una de les més grans del món casteller, quina lectura no podria ser més adient que aquesta? Els Castellans de Vilafranca han fet un 3 de 10 a casa, eufòria! S'obre la pinya i apareix un dels membres de la colla mort. Relacions de família, revenja, el món casteller i el món del cava ambienten aquest relat en un entorn que l'autora coneix molt bé.

'Els Pirineus indòmits'
Steve Cracknell
Ed. Sidillà

Arqueòleg i excursionista establert a la serra de les Corberes, extrem oriental del Pirineu, Cracknell ha volgut esbrinar si la recuperació de grans predadors com l'os o el llop –la *renaturalització*– seria compatible amb altres activitats al Pirineu, com la ramaderia. Ho ha fet parlant amb pastors, ecologistes, caçadors i tothom que té quelcom a dir sobre la qüestió.

'La feina no t'estimarà'
Sarah Jaffe
Ara Llibres

Heu tornat a la feina? Bon moment per aquest llibre, doncs. L'autora, periodista *freelance* en mitjans importants dels EUA i la Gran Bretanya, alerta del perill de la nova explotació laboral basada en *l'amor a la feina*. Introduint-hi també una perspectiva feminista, Jaffe explica com aquesta pot ser una eina nova per tenir el treballador desmobilitzat... i a més, content.

'Ombres de colors'
Oriol Malet
Ed. Comanegra

"No vaig ser un alumne modèlic, precisament. Per a mi el curs no acabava mai al juny, sinó al setembre, i no sempre de la millor manera". Oriol Malet parla d'ell mateix en aquests termes, i tiba de la seva pròpia experiència en aquest còmic en què parla de l'abandonament escolar. Per treure-li l'estigma. I perquè no acceptem com a normal que tants joves abandonin els estudis.

7è CONCURS DE NARRATIVA CURTA LA GRALLA - 2n PREMI

EN BIGOTIS

Oriol Molas Grau Camprodon

Il·lustracions: Maria Peix

En Josep Maria era el marit de l'Elvira i el cunyat de la Pilar i en Ramon; un senyor de posat seriós i solemne, de cabells fixats i untuosos en forma d'amfiteatre al voltant d'una calvicie lluent que, a l'estiu, tapava amb una gorra castellana de cotó fi i, a l'hivern, amb un barret d'ala curta de tons marronosos.

Entre el front i el nas, sovint, duia unes ulleres de sol a la moda del règim, de muntura metàl·lica i amb la part de dalt de pasta nacrada, ampla i gruixuda, que li tapava les celles. Sota el nas, del qual en sortien uns pèls gruixuts i rebels, com els que li naixien dels forats de les orelles, lluïa el bigoti. Aquell no era un bigoti qualsevol, estil governador civil de l'època que tots els homes de casa bona s'havien deixat créixer per demostrar que formaven part del bàndol correcte. No. El seu era un bigoti diferent, amb personalitat pròpia; un bigoti particular que definia i determinava la resta de l'individu amb una perfecció esfereïdora, distanciant-lo de la majoria i col·locant el propietari en un estadi de superioritat moral que tots envejaven.

Era un bigoti de segles enrere, allargat i acabat en puntes horitzontals que sobresortien més enllà de les galtes ben bé dos dits per banda. En tot moment, les puntes s'aguantaven erectes —com les intencions i les voluntats del propietari—, paral·leles respecte de la base de les ulleres i perpendiculars a l'ombra que dibuixava el nas hel·lènic i perfecte, lluny de qualsevol mostra de desordre i caos. Era un senyor bigoti d'estil aristocràtic.

Si no fos que s'aguantava sol, el bigoti hauria necessitat unes atencions especials i diàries: pentinar, retallar, engominar... Però fins i tot en això, en Josep Maria podia fer-s'hi el gandul. No necessitava perdre-hi gaire estona. Mai no hi havia dedicat el més mínim esforç. Era així i prou. Ni el pentinava ni el retallava ni l'engominava. El bigoti li era com qui té una piga sota el nas i no hi pensa.

La Pilar recordava el seu cunyat assegut a la sala d'estar del pis que tenien a la zona alta de la ciutat, eclèctic i enfarfegat, amb antiguitats de tota mena per mostrar a les visites la històrica i prestigiosa nissaga familiar de la qual descendien: canteranos de roure treballats amb garlandes fetes per prestigiosos ebenistes, un joc de taula i cadires estil imperi, una marededeu barroca reclosa en una vitrina de cristall amb fruïtes de cera als peus, olis de l'escola d'Olot, campanetes de totes mides, figuretes de porcellana i de vidre de Murano que donaven feina a la criada a l'hora de treure la pols, tapets renaixentistes brodats amb serrells i borles, i un rellotge de paret amb un pèndol de coure que marcava inexorablement el pas d'un temps que en aquella sala d'estar avançava molt més a poc a poc que a la resta del món.

En Josep Maria sempre llegia el diari al matí i un dels seus llibres a la tarda. S'estava escarxofat en una butaca d'orelleres que semblava que se'l mengés. Combinava la lectura amb plàcides becaines que, en alguns casos i segons l'hora, arribaven a produir uns suaus i gairebé imperceptibles roncs de felicitat.

Quan la Pilar i en Ramon visitaven els cunyats, a ella el posat d'en Josep Maria sempre l'havia impressionada molt. Les seves sentències —directes, segures, fermes— li semblaven les opinions doctes d'un home important i de grans

coneixements. De mica en mica, però, a mesura que va anar tractant-lo, va adonar-se que la seva cultura no passava de comentar les notícies més òbvies del dia i de repetir fins a l'esgotament qualsevol curiositat acabada de descobrir en una de les moltes edicions que col·leccionava del Quixot i que llegia i rellegia, una vegada i una altra, amb la ingenuïtat fictícia de pensar que en alguna edició succeiria una aventura diferent de les habituals.

En Josep Maria era l'hereu d'una important família empresarial de la comarca que havia tingut una fàbrica de sabons i lleixius. La fàbrica i els sabons, amb el temps, es van anar diluint, barrejats amb l'aigua de les noves tecnologies i les poques ganes de fer res d'aquell qui havia estat designat per portar les regnes de l'empresa i que mai no havia demostrat el més mínim interès per res relacionat amb la salubritat i la higiene. Dedicava a l'empresa les mateixes atencions que solia destinar al bigoti.

De jove, just en el moment que havia de passar de ser un nen consentit a assumir les primeres obligacions empresarials, va patir un mal que mai ningú de la família va aclarir del tot. El cas és que la malaltia, suposadament greu —«mal blanc», en deien—, el va deixar coix d'una cama i amb alguna altra imperfecció que només coneixia la seva dona; l'excusa perfecta per convertir-se en allò que havia acabat fent tota la vida: jaure a la butaca com un gat d'angora, deixar créixer el bigoti i veure com el negoci s'enfonsava sense preocupar-se'n gens ni mica.

La malaltia i tant de temps per a la lectura li havien permès acabar —ja granadet— la carrera de procurador de l'Estat, però mai ningú no el va veure procurar per res, tret que no fos perseguir les noies que passejaven a plaça, sota les voltes —a certa distància, és clar, per culpa de la cama—; i seure a la butaca per llegir la *Historia y Vida* del mes en curs, mentre els dies s'allargaven tediosos i monòtons. Era un senyor del segle dinou que li havia tocat viure la segona meitat del vint.

Es va casar amb la germana d'en Ramon, l'Elvira, quan tothom ja es pensava que no el col·locarien mai. Ella era una jove alta i escardalena que acabava d'aconseguir en propietat una plaça de bibliotecària a la ciutat. Aleshores, més pel què diran que no pas per les ganes, en Josep Maria va deixar les passejades per espigar senyoretetes i es va refugiar en la lectura. Combinava la butaca als matins, un racó del Casino a les tardes i la biblioteca de l'esposa als capvespres, quan anava a buscar-la abans de sopar.

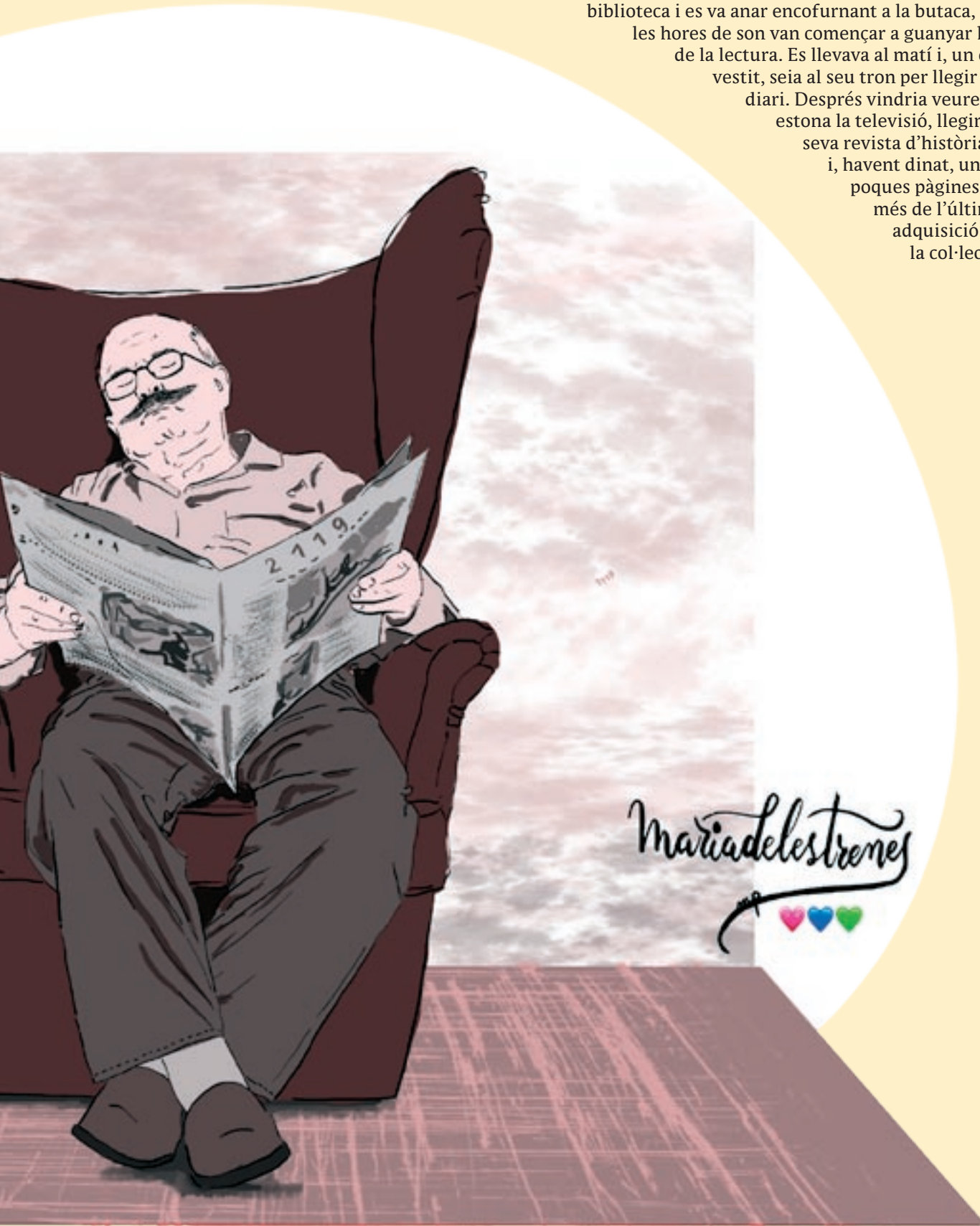
Les tardes al Casino es van convertir en l'altra gran passió del cunyat de la Pilar. Hi anava cada dia, sense excepció, mentre la minyona feia la cuina i l'Elvira començava el llarg torn de tarda a la biblioteca, decebuda per un matrimoni no consumat que se l'estava consumint a monotonies.

Al Casino, una espècie de club masculí d'alta societat a l'estil anglès, però amb els deixos peculiars de la comarca i un cert to de pagès adinerat que sempre ha supurat entre la boira de la ciutat, en Josep Maria es trobava amb aquells que, com ell, podien permetre's el luxe de gastar les tardes entre converses, copes de conyac

francès i les disquisicions polítiques i socials pròpies del moment. Cada dia arreglaven el món o, com a mínim, criticaven tot allò que no els feia sentit. Les converses sempre acabaven portant al futbol, a les senyoretetes o a les xafarderies pròpies d'una població mitjana i conservadora de la Catalunya franquista dels anys seixanta.

Va deixar d'anar al Casino el dia vint-i-tres de novembre de 1975, l'endemà de l'enterrament del dictador. Havent dinat va dir que no volia tornar-hi mai més, que ja en tenia prou, que els contertulians que hi quedaven, o els nous que anaven arribant,

eren gent amb poc interès i sense cap mena d'educació. Vaja, que s'estimava més quedar-se a casa.

Amb el temps, també va deixar d'anar a la biblioteca i es va anar encofurnant a la butaca, on les hores de son van començar a guanyar les de la lectura. Es llevava al matí i, un cop vestit, seia al seu tron per llegir el diari. Després vindria veure una estona la televisió, llegir la seva revista d'història i, havent dinat, unes poques pàgines més de l'última adquisició de la col·lecció

quixotesca. Mentre amb una mà aguantava el llibre, amb l'altra recargolava la punta erecta del bigoti. I així, gairebé sense moure's, va durar quaranta anys més, com un dictador d'estar per casa.

La Pilar encara el recorda quan amb en Ramon alguna vegada s'hi havien quedat a dinar. Mentre l'Elvira disposava i manava sobre cada detall, com si els convidats enlloc de ser de família fossin qui sap qui, una minyona atrafegada i nerviosa, vestida de negre però amb davantal i còfia blancs, els servia a taula amb tants miraments com podia i pendent de no fer res mal fet que li ocasionés la recriminació superba i classista de l'amo.

Una vegada que hi havia llenguado, en Josep Maria, com si fos la cosa més habitual del món, després d'inspeccionar el plat en silenci una bona estona, com un nen petit a qui li han servit una menja complicada i no sap com sortir-se'n, el va apropar a la seva esposa.

—Eeeelviiii —li va fer amb una cantarella ridícula, però amb la normalitat de qui hi està acostumat. I l'Elvira, sense dir res, amb la naturalitat de qui no ho feia per primera vegada, li va anar netejant i preparant el peix amb la forquilla i el ganivet, com una mare abnegada, disposant i ordenant la menja en el plat del fill que encara està en aquella edat que no sap treure's les espines.

La seva dona ja s'hi havia acostumat. S'havia resignat a netejar-li els llenguados i veure'l enroscat a la butaca, sense cap altra ambició que deixar passar el temps —inexorable—, permetent que el pèndol del rellotge de paret marqués el compàs exacte del tedi. Era com tenir un nen petit que no creixia. El mal blanc d'en Josep Maria els havia deixat sense descendència, tothom ho sabia; però ell no n'havia perdut mai les ganes, encara que, d'erecte, només li quedava bigoti.

La bibliotecària no podia comptar amb ell per a res; ni per a la casa ni per compartir la poca vida cultural que els oferia la ciutat. No l'acompanyava als vernissatges dels pintors locals ni a les presentacions de llibres que s'organitzaven a la biblioteca; no anaven mai al cinema ni sortien a sopar. Junts, només anaven a missa; i encara ell la seguia unes passes enrere per culpa de la cama.

Va arribar un moment que ni criatura li semblava, era un gat que li ocupava una de les butaques de la sala d'estar. Un gat que roncava quan s'adormia i que només s'eixorivia quan a la tele sortien les hostesses dels concursos, lluint pitrera, cuixes i malucs.

Un capvespre de primavera, quan la bibliotecària ja jubilada va tornar de fer una xocolata amb xurros amb les amigues, se'l va trobar assegut a la butaca de sempre en la mateixa posició de sempre. Gairebé semblava que llegís una edició qualsevol del seu Quixot, si no fos que el bigoti havia perdut per complet la seva perfecta rectitud erètil. Les puntes miraven a terra, com els bigotis humits d'un gat vell. Aleshores fou quan la germana d'en Ramon va saber que era vídua i que finalment havien arribat els nous temps.

Màriadelestrenes

Escolta el pòdcast dels relats del 7è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: **Griselda Guiteras Sans de Castellterçol**

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

292

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Topònims i gentilicis 4: Centelles

Centelles és, geogràficament, un dels últims pobles de la comarca d'Osona si partim cap al Vallès. Situat a l'entrada del congost, el seu nom apareix per primera vegada en registres del segle XII escrit com *Centeyes* (recordem, com vam veure amb el Brull, que és recurrent el canvi de *ll* per *y* en l'ortografia prefabriana i fins i tot en la pronúncia actual (*palla*, *vull...*)).

Popularment i des de diverses veus s'ha considerat sovint que l'origen d'aquest topònim es correspon amb les centelles atmosfèriques, o sigui, els llamps o les espurnes que es veuen al cel quan hi ha descàrregues elèctriques. És un origen bonic i fàcilment reconeixible, però si una cosa sabem d'etimologia és que les coses senzilles no solen ser veritat, i que l'ortografia (la manera com escrivim) sovint traeix l'evolució real de la llengua, que és la del boca-orella.

Consultant l'Onomasticon de Coromines, trobem una hipòtesi molt plausible sobre l'origen del nom del poble: del llatí *sentis* (bardissa o arbust espinós) se'n derivà en diversos llocs el topònim *senticlas*, que per reducció fonètica del so *cl* acabà esdevenint *centelles*. Així doncs, probablement l'origen de Centelles tingui més a veure amb un camp d'esbarzers que amb les guspies dels llampecs.

El gentilici de la gent de Centelles és *centellenques*.

Fonts: Onomasticon Cataloniae
Ajuntament de Centelles

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

OCI

Montse Corderas Espona - Comunicació i Formació

White Summer, esdeveniment de mar i muntanya

El White Summer és un dels esdeveniments més coneguts de l'estiu. Aquest any, però, s'ha traslladat de Pals a Palamós del 4 al 15 d'agost i, s'ha sumat, del 17 al 26 d'agost, al Village de l'Occident Summerfest a la Cerdanya, amb l'objectiu de portar l'experiència del festival més enllà del programa de concerts de primera. D'aquesta manera, podem parlar d'una edició amb canvis que l'ha convertit en un esdeveniment de mar i muntanya.

El *market* del White Summer festival destaca per ser una plataforma privilegiada que ofereix a marques i dissenyadors l'oportunitat de mostrar les seves creacions més innovadores i avantguardistes. L'11a edició del White Summer Festival ha ofert també una proposta gastronòmica d'alt nivell. Els visitants disposen d'una àmplia selecció de menjars i begudes de qualitat. A més, existeixen diferents opcions alternatives gastronòmiques als punts de restauració: menjar vegetarià, ecològic, sense gluten i vegà.

L'Occident Summerfest Cerdanya ha presentat per a aquesta nova edició 2023 un Village dissenyat i dinamitzat per White Summer. En aquest espai s'han pogut trobar prop de 40 marques. També s'ha sentit la màgia i l'essència del

White Summer a través de les arts escèniques i els espectacles visuals tant de casa nostra, que dinamitzen les hores prèvies i posteriors als concerts. L'entreteniment pels més petits, la música i la gastronomia també han estat assegurades amb les experiències familiars, tallers i jocs de tota la vida, i un escenari amb actuacions en directe d'artistes consagrats i emergents.

Quan els esdeveniments pateixen canvis, per positius que semblin, sempre caldrà esperar un temps prudent o, en aquest cas, el proper any per veure'n els resultats. Per exemple, si el nombre d'assistents creix o bé si hi ha manera de saber si els fidels seguidors repeteixen el següent any ens indicarà que l'edició present ha tingut èxit, a banda de molts altres factors.

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Intoxicacions alimentàries: causes i consells per prevenir-les

L'estiu és una època de l'any en què les activitats a l'aire lliure, les barbacoes i els àpats fora de casa són molt més freqüents, i per tant poden augmentar el risc d'intoxicacions alimentàries.

Les intoxicacions alimentàries són malalties causades per la ingestió d'aliments o aigua contaminats per bacteris, virus, paràsits o substàncies químiques. Mentre gaudim de l'estiu i les seves activitats, és essencial ser conscients dels riscos associats a les intoxicacions alimentàries. Mitjançant una manipulació i emmagatzemament adequats dels aliments, així com una correcta atenció als hàbits d'higiene personals, podem gaudir d'un estiu saludable i lliure de malalties provocades per aliments en mal estat.

En aquest article, explorarem les raons per les quals les intoxicacions alimentàries són més comunes a l'estiu i us facilitem alguns dels consells a seguir per a gaudir plenament d'aquesta meravellosa estació.

CAUSES

■ **TEMPERATURES MÉS ALTES:** Les temperatures càlides de l'estiu proporcionen un entorn ideal per al creixement ràpid de microorganismes com bacteris

i virus presents als aliments. A més, els aliments poden entrar en la *zona de perill* (entre 4°C i 60°C), on aquests microorganismes es reproduïen més ràpidament.

■ **CONSUM D'ALIMENTS CRUS:** A l'estiu, és comú consumir més aliments crus com poden ser amanides, fruites i peix cru. Si aquests aliments no es preparen ni s'emmagatzemen adequadament, poden ser vehicles de bacteris patògens.

■ **MANIPULACIÓ INADEQUADA:** Durant les activitats a l'aire lliure i les reunions, la manipulació dels ali-

ments pot ser menys rigorosa. Les persones poden oblidar rentar-se les mans abans de manipular els aliments o no emmagatzemar-los adequadament, cosa que augmenta el risc de contaminació.

■ **AIGUA CONTAMINADA:** Les activitats d'aigua com la natació en piscines o en fonts naturals poden conduir a la contaminació de l'aigua amb matèria fecal, la qual cosa pot propagar infeccions gastrointestinals si s'ingereix inadvertidament.

CONSELLS

■ Assegureu-vos de rentar-vos les mans amb sabó i aigua tèbia durant almenys 20 segons abans de manipular els aliments.

■ Rentar bé les fruites i les verdures fresques sota aigua corrent pot eliminar part de la contaminació superficial.

■ Emmagatzemament adequat: Mantingueu els aliments crus separats dels cuïts per tal d'evitar la contaminació creuada. Empreneu sempre recipients hermètics per emmagatzemar els aliments dins la nevera.

■ Coccions adequades: Assegureu-vos que els aliments arribin a una temperatura segura interna mitjançant una cocció adequada. Utilitzeu un termòmetre per a aliments per poder verificar-ho.

■ Evitar aliments peribles per l'efecte de la calor: Eviteu deixar aliments com la carn, els ous i els productes lactis fora del frigorífic durant un temps prolongat.

■ Procureu mantenir-vos hidratats i assegureu-vos que l'aigua que beveu provingui d'una font segura.

SALUT

Eva Remolina / AMIC

Els beneficis de la desconnexió digital

La desconnexió digital es refereix a la situació en què una persona es troba separada o aïllada de les eines i tecnologies digitals, com ara internet, dispositius mòbils i altres mitjans electrònics de comunicació.

Aquesta situació pot ser causada per diverses raons, però la que ens interessa en aquest article és la que fa referència a la decisió conscient i voluntària de limitar l'ús de les tecnologies digitals per raons personals o de salut durant un temps, que pot ser perfectament el període que duren les vacances. Els beneficis de la desconnexió digital varien segons les circumstàncies personals i les raons darrere d'aquesta elecció. Alguns dels possibles avantatges inclouen:

■ **REDUCCIÓ DE L'ESTRÈS:** Desconnectar-se de les tecnologies digitals pot ajudar a reduir l'estrès relacionat amb l'ús excessiu de dispositius electrònics,

notificacions constants i la pressió d'estar sempre connectat.

■ **MILLORA DE LA SALUT MENTAL:** Una desconnexió ocasional pot afavorir la salut mental, ja que permet estar més en contacte amb un mateix i amb l'entorn immediat sense les distraccions digitals constants.

■ **MILLORA DE LES RELACIONS PERSONALS:** Desconnectar-se digitalment pot fomentar una comunicació més significativa i profunda amb les persones que ens envolten, perquè s'està més present i disponible.

■ **FOMENT DEL TEMPS DE QUALITAT:** Sense la distracció constant de les tecnologies digitals, es pot dedicar més temps a activitats significatives com llegir, fer exercici, crear art o gaudir de la natura.

■ **AUGMENT DE LA PRODUCTIVITAT:** Hi ha moments en què la desconnexió digital pot ser productiva, ja que permet centrar-se en tasques sense interrupcions i augmentar la concentració.

■ **AUTOCONEIXEMENT:** La desconnexió pot afavorir la reflexió i l'autoconeixement, pel fet que s'evita la comparació constant amb altres persones a les xarxes socials i es pot explorar més profundament els propis interessos.

TECNOLOGIA

Hugo Cortada, director de Desenvolupament de Negoci a Serimag / AMIC

La IA és molt més que ChatGPT

En un moment de gran transformació digital a les empreses, la intel·ligència artificial esdevé l'eina imprescindible de canvi eficient

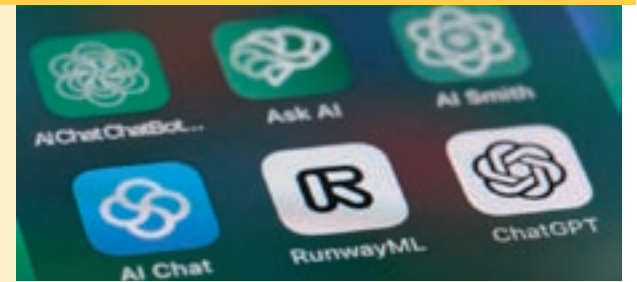
Les noves tecnologies han estat l'eix vertebrador del canvi i transformació digital de les empreses en els últims anys, especialment a partir de l'any 2020 amb l'acceleració que va suposar un context com la pandèmia. Ara bé, no tots els sectors han posat la mateixa atenció a aquest canvi, ni tots es troben en el moment adequat per fer-ho. La banca és un bon exemple de com la tecnologia ha canviat la manera d'entendre les gestions financeres amb beneficis evidents no només per a les mateixes entitats sinó també pels seus clients i treballadors.

Actualment, el 100% de les organitzacions financeres considera la intel·ligència artificial (IA) com una tecnologia clau. Com a cas, d'ús concret, al nostre país, el 70% de les entitats ja la fan servir per automatitzar la gestió de processos amb alts volums de documentació. Això vol dir, que davant del procés d'un préstec hipotecari, per exemple, la venda per part d'un banc a un fons d'inversió de carteres NPL, la IA permet reduir d'una manera radical els temps de processament, els costos i els errors comparant amb un enfocament tradicional i manual. Es calcula que, aproximadament, una entitat financera pot reduir entorn d'un 50% els costos i reduir els temps de dies a pocs minuts. Per tal que això sigui possible existeixen empreses externes que ofereixen aquest servei a la banca i que han vist triplicat el volum de feina en els últims anys. Avui en dia, aquest tipus de proveïdors externs poden arribar a l'automatització de més d'un milió de pàgines al

dia, de prop de 200 tipus de documents diferents. Unes dades que serveixen per posar en evidència que la feina feta per una solució tecnològica com és la IA garanteix un treball més efectiu.

La banca porta, per tant, la davantera en aquest tipus de procediments automatitzats, però de mica en mica són altres els sectors, especialment aquells que requereixen el tractament d'un volum important de documents, com per exemple les companyies d'assegurances per la tramitació de sinistres, o bé despatxos d'advocats o inclòs l'administració pública, que també comencen a fer-se ressò de la seva aposta per solucions innovadores com és la IA.

I la pregunta que tothom es fa ara, especialment amb el gran protagonisme de ChatGPT, és: i com afecta això el treballador? L'últim informe IPSOS, Global Views on AI 2023, parlava fa només una setmana que de tots els enquestats, el 57% creia que la IA transformaria la manera de treballar, i que 3 de cada 10 persones tenen por de perdre la feina per aquesta nova tecnologia. La IA porta més de 10 anys a la vida de moltes empreses i es pot confirmar que el principal avantatge ha estat el creixement positiu del negoci i la millora de les seves competències als seus respectius sectors, però també la millora de les capacitats professionals dels empleats. La intel·ligència artificial és, per tant, la solució que no ha de substituir l'humà, sinó que amplia les seves capacitats, li serveix d'ajuda i el descarrega de tasques repetitives per tal que

aquest es pugui centrar en aquelles de més valor afegit i convertir, doncs, la persona en una figura imprescindible i més productiva.

La IA és aquesta nova tecnologia que fa possible el creixement d'una companyia en comunitat i que pel fet de ser així garanteix una confiança i proximitat directament amb el client

Saltant a un altre sector, es coneix del món de les assegurances que el 21% d'aquestes companyies ja estan preparant els seus treballadors per tal que sàpiguen relacionar-se amb aquestes noves tecnologies amb l'objectiu que es puguin convertir en el seu ajudant de confiança. La IA és aquesta nova tecnologia que fa possible el creixement d'una companyia en comunitat i que pel fet de ser així garanteix una confiança i proximitat directament amb el client. Estem davant del futur a les empreses amb la convivència de tecnologia i persones per tal de garantir resultats més eficaços que donen resposta a les noves necessitats i canvis de ritme socials i econòmics.

La intel·ligència artificial es troba en continu aprenentatge i en aquest moment podem dir que és una eina tecnològica de confiança per la seva precisió, la seva aplicabilitat i la seva correcta integració per treballar en equip amb equips humans. La pregunta, per tant, ara és: de quina manera ajudarem aquesta nova tecnologia a fer que aprengui noves funcionalitats que ens ajudin en les nostres tasques més supèrflues o repetitives?

EMPRESA

Eva Remolina / AMIC

Formes d'aplicar el Joc de rol a l'empresa i les seves utilitats

El 'role playing', o joc de rol, és una tècnica d'aprenentatge i desenvolupament de competències que simula situacions reals. Pot ser molt útil en l'àmbit empresarial per a la formació, la millora de les habilitats comunicatives, la presa de decisions o la resolució de conflictes

Explorem algunes de les diferents formes d'aplicar el joc de rol a l'empresa i les seves utilitats:

■ **ENTREVISTES DE TREBALL SIMULADES:** El joc de rol pot ser utilitzat per preparar candidats per a una entrevista de feina. Els participants interpreten els rols de l'entrevistador i el candidat, i permeten a aquest últim practicar com respondre a preguntes difícils, demostrar les seves habilitats i presentar-se de manera convincent.

■ **ENTRENAMENT DE VENDES:** És una eina poderosa per a millorar les habilitats de vendes dels treballadors. Es pot fer servir per simular interaccions amb clients i entrenar-los com abordar objeccions i queixes, presentar productes o serveis i tancar una venda amb èxit.

■ **GESTIÓ DE CONFLICTES:** En escenaris de conflicte,

el joc de rol pot ajudar els empleats a aprendre com abordar situacions difícils i converses delicades. Aquesta tècnica permet als participants practicar la gestió emocional i les tècniques de resolució de conflictes.

■ **FORMACIÓ EN LIDERATGE:** En aquest cas, els participants assumiran el paper d'un líder i s'enfrontaran a desafiaments com gestionar un equip, prendre decisions importants i inspirar els seus col·laboradors.

■ **SIMULACIONS DE CRISI:** Per afrontar situacions de crisi, el joc de rol és una eina excel·lent per entrenar els equips de resposta d'emergència. Això permet provar protocols, avaluar la coordinació i millorar la presa de decisions en moments crítics.

■ **DESENVOLUPAMENT DE 'SOFT SKILLS':** El joc de rol

és ideal per millorar les *soft skills* dels empleats, com la comunicació, l'empatia, la persuasió i la negociació. A través de la simulació de situacions quotidianes, es poden identificar àrees de millora i treballar per reforçar aquestes competències.

■ **CANVI DE ROLS:** En llocs de treball on és rellevant entendre diferents perspectives, el joc de rol pot ser útil per fer que els treballadors intercanviïn rols i experimentin altres responsabilitats. Això pot afavorir la comprensió mútua i millorar la col·laboració entre departaments.

■ **ASSUMPCIÓ DE NOVES RESPONSABILITATS:** Quan un empleat assumeix un nou càrrec o responsabilitats, el joc de rol pot ajudar en la seva transició. Interpretant situacions típiques del nou rol, l'empleat es familiaritza amb les seves noves tasques i reptes.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'Mi soledad tiene alas'

De Mario Casas

El jovent exaltat dels barris pobres

Ens trobem davant del debut a la direcció del famosíssim actor espanyol Mario Casas. Aquest és l'element que crida més l'atenció a l'hora de decidir anar a veure-la, juntament amb la curiositat que el protagonista principal és el seu germà, Óscar Casas. Desconec si es tracta d'una pràctica de nepotisme típicament mediterrània o no, però és una bona mostra de com funciona el cine espanyol, de qualitat diversa però sempre dins un sistema endogàmic ben consolidat.

El film ens parla d'en Dan, un noi traumatitzat pel seu pare que té un talent especial per la pintura i que està enamorat de la seva amiga, la Vio. Les peripècies per les quals passen són gravades càmera amb mà, d'una forma vertiginosa, que recorden el thriller espanyol dels últims anys, com *Tarde de Ira* (2016) o *El Reino* (2018). Però lluny d'aquestes obres magistrals, tal tècnica queda òrfena en aquest film, amb una història que va per altres verals i que fa que tot fluixegi en el seu conjunt. El que és pur nervi es barreja amb un profund romanticisme adolescent i tot plegat acaba sent un drama d'emocions impostades i poc treballades quant a substrat –em refereixo als petits detalls i designis que realment canvien l'actitud d'una persona–, però acompanyades, això sí, d'una bona fatuïtat audiovisual:

cançons de Sen Senra, llàgrimes gruixudes, flames... En definitiva, tot el que un esperit adolescent necessita per exaltar-se.

D'alguna forma s'intenta descriure un món dur i injust amb els seus habitants, determinat per la pobresa, que obliga els protagonistes a ser rebels i malviure pel barri. Nogensmenys, les decisions que prenen són tan estúpides en la majoria dels casos que em pregunto si el senyor Mario Casas i la senyora Déborah François –coguinistes d'aquesta pel·lícula i parella en la vida real– han trepitjat durant més d'un dia seguit la Mina, el Carmel o qualsevol d'aquests barris amb anomenada. Potser veurien que el seu jovent para a pensar les coses i no responen a tot d'una forma tan arribista i irrevocable. A més, que tot sempre va a pitjor pels qui apunten massa alt i la salvació lluny del barri són elements molt trillats, ja, dels quals a França són experts. Els moments que el protagonista té amb els seus grafits són la seva redempció, però l'espectador no podrà mirar-s'ho amb altres ulls que els de la compassió: el pobre creu que l'art el farà arribar a algun lloc. El final ambigu de la pel·lícula pretén fer-te creure en l'art i el noi, però realment no passa d'una figura retòrica més en una pel·lícula que es creu més seriosa del que realment és.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Pep Gimeno, al Cicle de Música Catalana de Palautordera

Pep Gimeno 'Botifarra'. 27è Cicle de Música Catalana de Santa Maria de Palautordera. L'Envelat. Divendres 1 de setembre, 20h.

El gran fenomen de la música popular valenciana arribarà a Palautordera per presentar el seu darrer disc, *Ja ve l'aire*, guanyador del Premi Enderrock al millor disc de música folk editat el 2022. És un recull de cançons de treball en clau femenina que compta amb diferents col·laboracions.

Música barroca al Collsacabra

Música Barroca Sant Martí. Església de Sant Martí Sescorts, a l'Esquirol. De divendres a diumenge.

Tres concerts completen el programa d'una nova edició del cicle Música Barroca a Sant Martí, aquest cap de setmana a Sant Martí Sescorts. Hi actuaran Cum Cantico (divendres); Solnegre, a la foto, amb un espectacle inspirat en la pesta a Milà l'any 1630 (dissabte), i el trio Acattia (diumenge).

ORIGINAL

VS.

REMAKE

'King Kong'

País: Estats Units

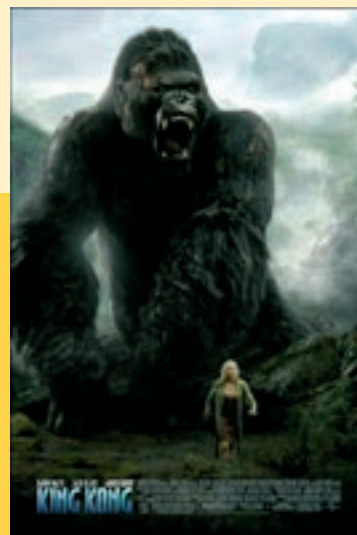
Direcció: Merian C. Cooper, Ernest B. Schoedsack

Intèrprets: Fay Wray, Robert Armstrong, Bruce Cabot i Noble Johnson

Un equip de cinema viatja a una illa remota per filmar una pel·lícula. Allà descobren un goril·la gegant, King Kong, i decideixen capturar-lo, dur-lo a Nova York i fer negoci amb la seva exhibició. Aquest clàssic del cinema mut que recrea el mite de la bella i la bèstia va ser tot un èxit en la seva època. Van ser pioners amb els seus efectes especials innovadors i van esdevenir una icona del cinema fantàstic i d'aventures. A més compta amb una esplèndida banda sonora.

1933

2005

'King Kong'

País: Estats Units

Direcció: Peter Jackson

Intèrprets: Naomi Watts, Jack Black, Adrien Brody, Jamie Bell, Thomas Kretschmann i Andy Serkis.

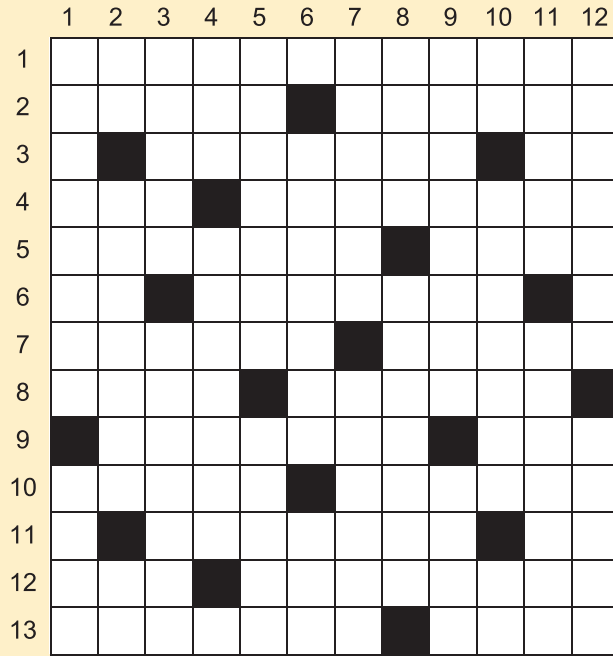
En la versió del 2005, Jackson va comptar amb un càsting taquiller, uns efectes especials d'última generació i va tenir molta cura de l'ambientació. Les dues versions expliquen la mateixa història però en el remake s'afavoreix massa sovint les imatges de terror per sobre de l'aventura. En canvi els personatges de la segona són molt més arrodonits i aconsegueixen un matís humà que els faltava a l'original, on el protagonisme se centrava massa sovint en el monstre.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Així són les maneres dels agents a la via pública (automatisme de pulsions reaccionàries?) / 2. Té una capacitat de penetració que podria quedar corba. Oceànica, però no tant / 3. Consonant en dansa. Té molta barra, sobretot ara a l'estiu. Del COB a Cuba / 4. La noia de l'Evarist. Ufana de noies pepes a la pedania / 5. Sobre el paper és tot el que es pot comprar. Luxe per fer més via amb el menjar / 6. Tres sense re. Al plató fa feina i a l'hemicicle la becaina. Doble peça al teler / 7. Arma de tall d'abast enciclopèdic. Al voltant, com antany / 8. Les vedettes se'ls cargolen pel coll i per darrere. Damunt, tot i estar més que en desús / 9. Relacions que es transformen en cordons. Interior del Liceu / 10. La platja de la Pauline, feta d'un pèlag. Una de romans / 11. La segona peça. Residència que fa anar els davanters de cara. Espina de turbot / 12. El crac dels escacs. Da-li metadona a una noia i veuràs quina conversió / 13. Comunicació escrita a l'oficina. Adorat com a virrei.

VERTICALS: 1. Prou roïns i miserables per abusar dels objectes. A la final sempre n'hi ha un que ho fa / 2. Al cor de la Puri. Que fos bo solia dependre del senyor. Les dues peces, ara juntes / 3. Just abans d'enfonsar-se, quan li feia mal l'ala. Avantpassats dels polonesos / 4. Tiradora al tacte. Mora d'allò més enganxosa. El mànec de la paella / 5. Semblar en certa manera els trams urbans de la riera. Si no fos de casa potser hauria quedat magre / 6. Per pioc li falta poc. Vençuda d'una vegada. Xarxa capil·lar / 7. Doni excuses de bon matador.

Sobredosi de viandes / 8. Hidrocarbur dels alcanes de presència ascendent. Recull l'aigua dels aiguamolls / 9. Tramoia política, que explica les reaccions. El conductor en vestia i el 2CV la patia / 10. Abracen la Irina. Aparell per fumar i perfumar. Arbre de poca ombra / 11. Aquella fascinació dels cines desballestats. Impossibilitat d'orinar per obstrucció de les vies / 12. De petit era un vailet de conte però ara que és gran ni tan sols va ben calçat. Escames de les ones amb arma de bàisbol.

SUDOKUS

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

					2	1	9	
1		7	3		9	5	6	
	8			4	5	7	3	
	5			2				
	6	4			8			9
	9				4	8		
		6				9		
9								
8		3	2	9				7

Dificultat: difícil

	6	7	2					3
8							1	
		3					5	7
				8	7			
5		6		3	9			2
	7		5					4
					3	2	7	
6			7					5
7				6		8	9	4

QUADRE NUMÈRIC

	+		-		6
+		-		+	
	-	6	+	3	6
+		-		+	
7	-		-	4	-5
21		-12		8	

SOPA DE LLETRES

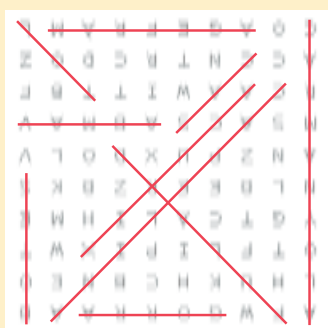
A	F	W	G	O	R	R	A	A	B
L	H	U	K	H	C	B	N	E	O
O	T	F	L	I	P	I	X	W	T
Y	G	T	C	A	L	I	H	M	E
N	L	B	E	E	R	Z	B	K	S
A	N	7	P	H	X	D	O	I	V
M	S	A	C	S	A	B	M	A	V
R	C	A	A	W	I	T	T	B	F
A	C	C	N	T	R	C	D	O	Z
C	O	A	G	E	F	R	À	M	L

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Botes
- Capelina
- Carmanyola
- Fulard
- Gorra
- Lot
- Màrfega
- Sac
- Vamba
- Xiruca

SOLUCIONS

	8	-12	21	
-5	4	8	7	
	6	3	6	
	1	2	5	

8	1	3	2	9	6	4	5	7
9	7	2	4	5	3	6	8	1
5	4	6	8	1	7	9	2	3
2	9	1	6	3	4	8	7	5
3	6	4	5	7	8	2	1	9
7	5	8	9	2	1	3	4	6
6	8	9	1	4	5	7	3	2
1	2	7	3	8	9	5	6	4
4	3	5	7	6	2	1	9	8

Dificultat: mitjana

7	3	5	1	6	2	8	9	4
6	2	9	7	4	8	3	5	1
4	8	1	9	5	3	2	7	6
9	7	8	5	2	1	6	4	3
5	1	6	4	3	9	7	8	2
3	4	2	6	8	7	9	1	5
2	9	3	8	1	4	5	6	7
8	5	4	3	7	6	1	2	9
1	6	7	2	9	5	4	3	8

Dificultat: difícil

1	A	U	T	O	R	I	T	A	R	I	E	S		
2	B	R	O	C	A	O	C	A	O	C	E	A	N	A
3	J	R	E	R	C	A	M	B	R	E	R	C	B	
4	E	V	A	L	E	D	A	N	I	A				
5	C	A	T	A	L	E	G	F	A	S	T			
6	T	S	R	E	G	I	D	O	R	E				
7	E	S	P	A	S	A	E	N	G	I	R			
8	S	A	O	B	E	S	S	U	S					
9	L	L	I	G	A	M	S	I	C	E				
10	P	L	A	G	E	P	E	P	L	U	M			
11	E	B	A	R	A	C	A	V	A	R	B			
12	R	E	I	M	E	T	A	N	O	I	A			
13	D	E	P	A	X	T	A	V	A	M	A	T		